

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 40 lei
6 luni 20 „
3 luni 10 „
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Legea consolidărilor și drepturilor proprietarilor de terenuri petrolifere, de d-l Andrei Rădulescu (urmare)

JURISPRUDENȚA :

Curtea de Casație s. I : *Societatea Română Americană pentru exportul petrolului cu Gr. C. Scorțeanu ;*

Idem s. III : *D-ția Generală C. F. R. cu Is. Moscovici ;*

Curtea de apel s. II și Trib. Comercial Ilfov : *Löwy és Schmitzer din Buda-Pesta cu Firma și moștenitorii David Einhorn (faliment) cu o Notă.*

LEGEA CONSOLIDĂRIILOR

și

Drepturile proprietarilor de terenuri petrolifere ¹⁾

În afară de încălcările din partea vecinilor se mai poate întâmpla ca cineva să concedeze locul altuia fără știrea acestuia.

Un oarecare, X, se prezintă la un amator de terenuri petrolifere Z și spune că are de concesiionat atâtea pogoane. Z nu-i mai cere certificate de posesie liberate de Primărie, fiindcă acestea și-au pierdut de mult valoarea și credința, și primește oferta. X concedează și terenul lui A, dar spre a nu fi recunoscut schimbă vecinii trecând în loc de B, care posedă prin toleranță, pe tatăl lui B, adevăratul proprietar, în loc de C pe fiul său D, care posedă o mică parte, tolerat de tatăl său, sau pe E, ginerile lui C, ori pune în loc de C pe F care e vecin cu C iar nu cu A, așa că coprinde și locul lui C; schimbă de asemenea și denumirea: în loc să-i zică de ex: la Cruce în deal îi zice: la Cruce sau numai: în deal; mărește tot odată și suprafața: în loc de 1 pogoan pune 2.

Poate că va pune printre vecini și pe A spre a nu mai susține acesta că nu-i e opozabilă hotă-

rărea. În acest caz A, știind că nu-i vecin năcăeri cu X va crede că e o greșală, cum se cam fac, și nebănuind că i-ar aduce vreun rău trecerea ca vecin unde nu este, nu face nicio contestație.

De cele mai multe ori, însă, X spre a adormi mai bine pe A nu-l trece ca vecin. A poate să citească publicațiile dar fără folos, afară numai dacă nu știe toate locurile din sat ale cui sunt, cu cine se învecinesc și ce suprafețe au. Numai atunci poate ar bănuî ceea ce i-a făcut X. Altfel el nu va ști nimic; la consolidare nu se va prezenta iar aceasta se va efectua în liniște. Chiar dacă comisiunea ar face cercetări printre cei prezenți, când X va fi dibaciu și cu ușurința cu care se găsesc martori de ocazie mai ales la consolidări, lesne o grupă de 5—6 indivizi vor a-firma cu voce tare că în adevăr X posedă terenul în chestiune.

Se poate ca A să nu afle decât tocmai când concesionarul va veni să lucreze. Dar și dacă a aflat imediat după consolidare ce mai poate să facă? *Apel?* Discutabil. Avându-se în vedere mai ales asemenea situații ar trebui recunoscut oricui dreptul de apel, într'un termen mai lung sau mai scurt și luându-se oarecare măsuri de publicitate a hotărârilor de consolidare. Cu toate astea, conform principiului că n'are drept de apel cine n'a figurat la prima instanță, proprietarul A n'are nici acest mijloc de atac al hotărârei. Recurs și mai puțin.

Hotărârea rămânând definitivă se procedează la executarea ei. *Executarea* se face iarăși cu o iuteală deosebită și fără multe formalități. Portărelul fără a face vre-o somațiune, fără a comunica celor interesați titlul, în termen de cel mult trei zile dela cererea părții diligente vine în sat și la Primărie—iarăși fără a merge la localitate—încheie un proces-verbal prin care constată că a pus în posesie pe Z asupra parcelelor prevăzute în hotărârea de consolidare No. . . pe care le înșiră și el. O executare în aer.

1) Vezi *Curierul Judiciar*, No. 42 a. e.

Cei vătâmați prin hotărârea de consolidare nefiind în sat când vine Portărelul sau neinteresându-se ce mai e pe la Primărie—căci nu de asta au ei grijă—nici nu află de executarea care consfințește atingerea ori răpirea dreptului lor, căci după art. 7. al. IV hotărârea executată consolidează față de oricine dreptul de concesiune.

Ce mai pot să facă aceștia? *Contestație la executare?* Hotărârea de consolidare «va fi executorie și nu va putea fi atacată prin opoziție, contestație și revizuire» așa glăsuște al. I al art. 7.

Dacă admitem că există dreptul de contestație la executare pe ce motiv ar face-o? Pe motiv că deși vecin—in caz de încălcare—n'a fost citat, dacă s'a întâmplat astfel? Dar chemarea vecinilor imediați nu e prevăzută sub pedeapsă de neopozabilitate a hotărârei față de aceștia, mai ales că prin publicații se vestesc toți cei ce ar pretinde că au vreun drept asupra terenului în chestiune.

În afară de motivul întemeiat pe existența unei judecăți începută cu 6 luni înainte de promulgarea legii, sau pe executarea greșită a portărelului, este un alt motiv bazat pe o dispozițiune care s'a părut că va garanta în destul pe proprietar contra relei credințe a terților și anume că pentru locul în litigiu figurează ca proprietar în rolurile de contribuție fonciară A, iar nu B, ori X.

Cu ce va dovedi că pentru acest loc e înscris în rol el, A, iar nu altcineva? Avem cadastru unde să fie trecută bucata fiecăruia? Când se face recensământul se înscrie la numele lui A ce petece de loc are, unde sunt, cu cine se învecinase, etc., ca astfel într'un moment dat să se poată dovedi că pentru petecul cutare e înscris în rol cutare locuitor? Nu, n'avem nimic. În matricole și roluri nu se scrie decât că A are de ex. 4½ hectare cu venit de atâți lei. Dar unde sunt, care sunt, etc. nu se spune nimic.

Să prezinte A ca dovadă biletele de plata foncierei? Și valoarea acestora, pentru deslegarea chestiunii, e tot zero. Bilete are și A și B și C și X și toți locuitorii care au pământ. Nicăieri nu se va vedea în ele că pentru locul în chestiune plătește fonciara A sau altul.

Ce mijloc de dovadă ar mai fi? Declarația delegatului contribuabililor, care a luat parte la recensământ? Din moment ce nu e în actele încheiate de comisiune nici o indicație, arătările celui delegat nu pot fi primite decât ca ale unui simplu martor. Să se audieze ca martor acesta și cu alții spre a se dovedi că acum 5 sau 10 ani la recensământ a fost înscris pentru locul cutare, A ori B?

Ar însemna ca prin martori de ocazie să desfințezi hotărârea de consolidare.

Dispoziția cuprinsă în alin. II art. 3, pornită din frumoase intențiuni nu e aproape de nici un folos în practică, iar împinsă la exces poate fi dăunătoare concesionarilor. Prin urmare cei prejudiciați nuși pot apăra drepturile nici pe calea contestației la executare. Hotărârea de consolidare rămâne în picioare și, odată executată, e opozabilă față de toată lumea.

Cu drept cuvânt aceasta pare ceva extraordinar. Să n'aibă posibilitatea să ia cunoștință complectă de ce se consolidează, să nu se poată prezenta din această cauză la consolidare, să n'aibă drept de apel, să nu știe mai ales nimic de executare, iar când știe să nu poată face nimic și să privească cum concesionarul îi distruge ceea ce e pe suprafață și îi găurește pământul, de sigur că numai plăcutnu poate fi pentru un proprietar.

* * *

Dar — se va zice — A tot nuși pierde proprietatea fiindcă hotărârea de consolidare nu atinge și nu prejudică întru nimic dreptul de proprietate. El își va stabili judecătorește dreptul de adevărat proprietar față de concedent și deși respectă concesiunea dar își va stabili înaintea justiției cuantumul real al redevenței ce-i se va cuveni pe viitor.

Această cale, care i-se înfațișează proprietarului A ca mare garanție, nu-i de loc atrăgătoare și nu-i totdeauna eficace. O judecată pentru stabilirea dreptului de proprietate nu se face într-o zi; ea necesită cheltueli mari, timp, acte care nu se găsesc oricum, etc.; și n'ar fi de mirare ca din cine știe ce împrejurare să piarză și proprietatea.

Dar chiar câștigând procesul și luând măsuri de asigurare ca redevența să nu mai fie primită de concedent, proprietarul tot nu va putea pretinde până la rezolvarea procesului mai mult decât redevența convenită de concedent. De abia dela acea epocă și numai pentru viitor va putea să-și stabilească înaintea justiției cuantumul real al redevenței ce i-se va cuveni. Cum judecata pentru stabilirea dreptului de proprietate va dura cel puțin 1 an sau 2, dacă în terenul în litigiu s'a găsit petrol, în majoritatea cazurilor, după acest interval producția e în scădere sau s'a terminat așa că beneficiile proprietarului adevărat vor fi reduse sau nu vor mai fi. Dacă nu se găsește petrol nici proprietarul nici concedentul nu vor lua nimic.

Cel care trage, totuși, un folos e concedentul, care nu pierde nimic, fiindcă a concedat un loc strein, și care în regulă generală a primit o sumă oarecare la încheierea contractului de concesiune.

În schimb adevăratul proprietar a cheltuit o

sumă de bani cu judecățile, bani pe-care probabil că nu va avea de unde să-i încaseze, căci chiar acordându-i-se plata daunelor cauzate și cheltueli de judecată, mai totdeauna acela care are meseria de a conceda locuri streine nu va avea de unde plăti. Pe lângă cheltuelile făcute, proprietarul, fără să mai ia ceva dacă nu e sau numai este petrol sau luând foarte puțin, atât cât a binevoit concedentul să se scrie în contract, se alege și cu proprietatea devastată căci știut este că un loc unde s'au făcut exploafări nu mai e un loc de cultură pentru multă vreme iar sădirile și pădurile nu cresc într'un an.

*
* *
*

Dacă aceasta e soarta unuia care este proprietar exclusiv, *proprietarul în indiviziune* se poate găsi într'o stare neplăcută și din pricina codevălmașilor săi.

Când nu sunt împărțiți dar fiecare stăpânește în mod exclusiv anumite bucăți din averea comună, fiecare fiind proprietar aparent al bucăților sale le poate conceda și concesiunea va fi consolidată. Ceilalți pot să ceara ieșirea din indiviziune și dacă bucățile concesionate cad în loturile lor trebuie să respecte concesiunea timp de 20 de ani dela data împărțelii, având dreptul să stabilească înaintea justiției redevența pentru viitor.

Când nu sunt împărțiți nici judecătorește, nici prin bună învoială, fie cu acte, fie de fapt, ei stăpânesc în codevălmașie, nu este nici unul proprietar aparent sau sunt toți. Pentru a lua în concesiune terenul lor vei căuta pe adevăratul proprietar, dar acesta este totalitatea lor. Ori dela care ai vrea să iei concesiunea, fie dela cel aparent, fie dela cel adevărat, tot numai cu toții ar trebui să facă concesiunea; aceasta ar fi soluția juridică și echitabilă. Ea, însă nu convenea scopului urmărit de legiuitor și de aceea n'a fost primită ei, pentru realizarea scopului, s'a mai atins întruceva dreptul de proprietate, permițându-se ca să se concedeze terenul și numai de o parte din proprietarii indivizi. Deși legea nu o spune clar, dar cel puțin acesta e sensul ce se dă art. 11 și 12 din lege.

În toate cazurile coproprietarii, care n'au luat parte la concesiune sunt nedreptățiți căci trebuie să sufere 20 ani o situație pe care nu și-au creat-o și sunt lipsiți de ceea ce concedentul a luat la facerea contractului și poate și de o mare parte din redevență căci acela prin înțelegere cu concesionarul nu va prevedea adevărul în contract. Mai ales pentru cei ce stăpânesc în codevălmașie situația e și mai rea. Să ne gândim la o ceată de moșneni, 2-3 indivizi mai șireți, concedează o mie sau două din pogoanele stăpânite în de

vălmașie de ceată, încasează destui bani. Celorlalți când se vor trezi, să nu le rămâne decât să se judece pentru a se face împărțeala, să respecte totuși concesiunea și pentru părțile ce li s'ar cuveni și să își stabilească redevența? Desigur că numai echitabil nu-i.

Legea consolidărilor a mai creiat o greutate pentru coproprietari, când vor să facă împărțeală între ei, pentru că trebuie să cheme și pe toți concesionarii. Dacă într'o moștenire sunt 20 petece și 6—7 moștenitori se poate întâmpla—fie că de cujus a concedat unele, fie că urmașii le-au concedat pe întrecere—ca asupra terenurilor de împărțit să fie 10—12 concesionari. Câte cheltueli nu va necesita citarea acestora și câte dificultăți nu poate procura chemarea lor, pentru efectuarea împărțelii!.. Cum din această cauză vor suferi mai ales micii proprietari, care astăzi evită împărțelile și din pricina taxelor și întrucât toată procedura în materie de consolidare e gratuită și se face pe cale administrativă, cred că și pentru chemarea concesionarilor să asiste la împărțeli ar trebui să se urmeze în același chip.

Trebuie să se cheme concesionarii și când e vorba de un partaj făcut de ascendenți? Desigur că da, atunci când un teren a fost concedat de unul din descendenți, căci altfel terenul acela ar putea fi trecut în alt lot și interesele concesionarului vătămate. Dar când terenul a fost concesionat de ascendenți, care în urmă împarte patrimoniul său între moștenitori sau aceștia, după moartea lui, se împart judecătorește sau prin bună înțelegere? Legea în art. 11 vorbește de concesionarul unei părți indivize. În speța concesionarul n'a luat o parte indiviză și oricum s'ar face împărțeala concesiunea trebuie respectată. Chemarea concesionarului n'ar avea alt rost decât să se știe al cui rămâne acel teren, sau între cine se împarte, ca astfel să știe cui și cum să plătească redevența. Dar această lucruri l-ar putea afla fie din hotărârea dată în procesul de partaj, fie din actul de partaj de care poate foarte bine lua cunoștință și fără a fi chemat să asiste la împărțeală. Oarecare dificultate ar fi în cazul când n'ar fi un act autentic sau când ar fi o împărțeală numai de fapt.

În asemenea cazuri este mai bine să se consimneze redevența până se va dovedi împărțeala.

Se mai pretinde de unii că instrăinările făcute de un concedent trebuiesc notificate prin portărei concesionarilor. Legea nu prevede nicăeri această măsură și nu este nici un motiv să fie admisă când instrăinările sunt transcrise în registrele tribunalelor și când transcrierea face actul opozabil față cu toată lumea. De altfel în ce privește cesiunile drepturilor concesionarilor s'a decis că nu

se cere formalitatea notificării¹⁾. De ce atunci înstreinările concedenților trebuiesc notificate? De ce s'ar crea tot în favoarea concesionarului și un drept neexistent în lege?

(Va urma)

Andrei Rădulescu
Supleant Tribunalul Argeș

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S I

Audiența dela 3 Mai 1908

Președenția D-lui Ch. Pherekyde, Prim-Președinte

Societatea Română Americană pentru industria, comerțul și exportul petrolului cu Gr. C. Scorțeanu

Competință. Comisiuni petrolifere. — Competință. — Jurați comunali — Incompetința lor de a menține în posesie o persoană pe un loc petrolifer, în urma legii concesiunilor petrolifere din 1904. — Competința Curței de casație. — Dreptul ei de a se pronunța asupra oricărui act judecătoresc dat cu exces de putere și fără competență — (Art. 17 din legea concesiunilor petrolifere, art. 106 din legea jud. de ocoale din 1908 și art. 33 al. II legea Curței de casație).

1. Posterior legii judecătorilor de ocoale din 1896, legiuitorul ocupându-se de regularea și consolidarea drepturilor de a exploata petrolul, a stabilit prin art. 17 din aceeași lege, că toate atribuțiunile date juraților chemați prin art. 16 din legea judecătorului de pace, cu privire la concesiile acordate pe terenurile petrolifere sunt desființate, și prin același articol a dat în competența prezidentului tribunalului judecarea turburărilor de posesie a unor asemenea locuri dacă ele s'au ivit în urma hotărârei de consolidare, și în competența judelei de pace, dacă concesiile n'a fost încă consolidate;

Prin urmare, un proces verbal încheiat de jurați comunali posterior legii consolidării din 1904, prin care mențin în stăpânirea unui loc petrolifer pe o persoană, este dat fără competență.

2. Deși prin art. 106 din legea judecătorului de ocol, pusă în aplicare la 1 Mai 1908, s'a luat din competența Curței de casație judecarea recursurilor făcute în contra cărților de judecată, și s'au dat în competența tribunalelor de județe respective, totuși, după art. 33 al. II din legea Curței de casație din 1905, dispoziții ce existau și în vechia lege, această Inaltă instanță este competente să se pronunțe asupra cererilor făcute în contra hotărârilor fie și nedăsvârșite, sau în contra actelor judecătorești, de orice instanță, care ar cuprinde un exces de putere sau ar fi făcute fără competență, așa că, Curtea de casație rămâne competentă și de aci înainte să se pronunțe asupra oricărui act judecătoresc dat cu exces de putere sau fără competență, și un ase-

menea recurs se poate face oricând partea este vătămată printr'un asemenea act, fără ca legea să prevadă vreun termen.

Decizia No. 179. — Casat, fără trimitere, după recursul facut de Societatea Româno-Americană pentru industria, comerțul și exportul petrolului, procesul verbal al juraților comunei Scorțeni din jud. Prahova din 8 Martie 1908, în proces cu Gr. C. Scorțeanu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Take Ionescu, în dezvoltarea motivului de casare;

Pe d-l avocat P. Poni în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Hotărârea d-lor jurați comunali este dată fără competență prin exces de putere, întru cât noi având asupra acestui teren dreptul de concesiune petroliferă în baza actului autentificat de tribunalul Prahova sub No. 1448/98. transcris la același tribunal Prahova sub No. 399/904 în registrul special; singur d-l judecător de ocol respectiv are dreptul a judeca ori ce turburare de posesie cât timp nu a intervenit o hotărâre de consolidare definitivă, conform art. 17 din legea de consolidare asupra dreptului de a exploata petrol pe proprietăți particulare.

Facem acest recurs în baza art. 33 al. 2 din legea Inaltei Curți de casație, de oarece judecătorii comunali din Scorțeni, prin exces de putere și incompetență, au judecat cererea d-lui Scorțeanu, relativă la turburare de posesie, față de noi cari aveam asupra terenului drept de concesiune petroliferă».

Având în vedere procesul verbal din 19 August 1907, prin cari jurații comunali din comuna Scorțeni, jud. Prahova, declară că, în virtutea art. 16 din legea jud. de pace mențin în stăpânire pe ȋbtimatul Gr. C. Scorțeanu pe terenul din Dofăneț, punctul la «Stejar», unde Societatea Română Americană a instalat un rezervoriu, conducte, cazan, etc.;

Considerând că din complexul acestui act rezultă că este vorba de posesia unor locuri date în concesiune petroliferă;

Considerând că art. 16 din legea jud. de pace din 1896 prevedea că, în caz când prigonirea este privitoare la stăpânirea bunurilor nemiscătoare, judecătoria comunală se va mărgini a ține de fapt în stăpânire pe acela care a stăpânit locul mai mult timp în cursul celui an pe față și fără ȋmpotrivire, până ce părțile se vor judeca la judecătoria competentă pentru stabilirea dreptului de posesie sau de proprietate asupra locului de prigonire;

Considerând însă că posterior acelei legi, legiuitorul când s'a ocupat de regularea și consolidarea drepturilor de a exploata petrolul, a găsit de cuvință că posesia locurilor date în concesiuni petrolifere prezintă o importanță deosebită și a prevăzut prin art. 17 al legii din 1904 că toate atribuțiunile date juraților comunali prin art. 16 din legea jud. de pace, cu privire la concesiile acordate pe terenurile petrolifere sunt desființate; că prin același articol a dat în competența Prezidentului tribunalului judecarea turburărilor de posesie a unor asemenea locuri, dacă ele s'au ivit în urma hotărârii de consolidare, și în competența judelei de pace, dacă concesiile n'a fost încă consolidate;

Considerând că fiind constant, pe deoparte, că în speță este vorba de posesia unor locuri date în concesiune petroliferă, iar, pe de altă parte, că procesul-verbal atacat cu recurs este pronunțat la 19 August 1907, adică posterior legii consolidării din 1904, rezultă că un asemenea act este pronunțat fără competență de către jurații comunali;

¹⁾ C. Apel I Buc. Decizia 242/906 în Adunare de Legi, regulamente, deciziuni, privitoare la petrol și mine de E. Mărculescu și Andrei Rădulescu, pag. 16, jurispr. 11.

Considerând că odată stabilit acest punct rămâne a se cerceta dacă această înaltă Curte este competentă să judece acest recurs, în urma legii jud. de pace pusă în aplicare la 1 Mai 1908, cum și dacă recursul este în termen;

Considerând că prin art. 106 din legea jud. de pace pusă în aplicare la 1 Mai a. c., se ia din competența Curții de casație judecarea recursurilor făcute în contra cărților de judecată și se dă în competența Trib.; iar art. 121 din aceeași lege prevede că recursurile pendinte de Curtea de casație la punerea în aplicare a legii vor trece la tribunalele de județ respective;

Că în urma acestei legi se revine la situația anterioară legii modificatoare a legii jud. de pace și a Curții de casație din 1905, care dăduse în competența Curții de casație judecarea recursului dela judecătorii de pace;

Considerând că după dispozițiile art. 33 al. II. din legea Curții de casație din 1905, dispoziții care existau și în vechea lege, această înaltă instanță este competentă să se pronunțe asupra cererilor făcute în contra hotărârilor fie și nedășăvârșite sau în contra actelor judecătorești de orice instanță, care ar cuprinde un exces de putere sau ar fi făcute fără competență;

Considerând că acest text de lege are o aplicațiune generală, în vederea unui interes de ordine socială, aplicațiune care nu poate să fie stinsă prin faptul că legea jud. de pace din 1 Mai a. c., a dat în competența trib. judecarea recursurilor dela jud. de pace, astfel că Curtea de casație rămâne competentă, și de aci înainte, să se pronunțe asupra oricărui act judecătoresc dat cu exces de putere sau fără competență;

Considerând că, pentru ca dispoziția art. 33 al. II din legea Curții de casație să fie eficace, legiuitorul nu a prevăzut nici un termen în care să se ceară desființarea actului, astfel că recursul se poate face oricând partea este vătămată printr'un asemenea act;

Considerând că fiind stabilit că această Curte este competentă să judece recursul făcut în speță, că un asemenea recurs este în termen și că actul atacat este pronunțat fără competență, și nesupus la nici un alt mod de reformare, casarea trebuie să se facă fără trimitere, conform art. 36 din legea sa organică.

Pentru aceste motive, Curtea, casează fără trimitere.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 21 Ianuarie 1907

Președenția D-lui G. P. PETRESCU, Prededinte

D-ția G-lă a C. F. R. cu Moscoviici

Transport pe Căile ferate. — Cerere de despăgubiri pentru întârzieri. — Prescripție de 6 luni. — De când curge această prescripție. — Modul cum ea se întreprinde. — Recunoaștere din partea Direcției. — (Art. 1865 C. civ. și § 73 al. I și III din Regulamentul de transport al C. F. R.)

Omisiune esențială. — Discutarea unui mijloc de apărare prin concluzii scrise, fără să fi fost discutat oral. — Nepronunțarea instanței

Transport. — Căraș. — Acțiune contra cărașului pentru pierdere sau stricăciunea lucrului transportat. — (Art. 440 C. comercial.)

Contract de transport. — Stipularea unei clauze penale în caz de neîndeplinirea sau întârzierea predării. — Dacă mai e nevoie a se proba paguba. — Soluție negativă. — (Art. 439 C. com. și § 67 din Regulam. de transport a C. F. R.)

Denaturarea de contract. — În ce consistă.

1. După Regulamentul de transport al C. F. R. (§ 73 al. I și III), cererile de despăgubiri pentru întârzieri se prescriu în termen de șase luni, socotite dela eliberarea mărfii, iar această prescripție nu se poate întrerupe decât conform codului civil.

Intreruperea civilă a prescripției operându-se conform art. 1865 al. 3 cod. civil prin recunoașterea de către debitor a dreptului celui în contra cărui prescrie, urmează că, dacă Direcția C. F. R. a făcut o ofertă de despăgubiri pentru întârzierea adusă în transportul mărfii, mai înainte de a se împlini termenul de 6 luni dela eliberarea mărfii, prescripția a fost întreruptă în asemenea caz prin faptul recunoașterii din partea debitoarei.

2. Nu poate fi omisiune esențială din partea instanței de fond, când un mijloc de apărare a fost discutat numai prin concluziunile scrise, fără să fi fost discutat în mod oral și contradictoriu.

3. Art. 440 cod comercial se aplică numai la acțiunea contra cărașului în caz de pierdere sau stricăciune a obiectelor transportate, iar nu și când se cere despăgubire dela căraș pentru întârzierea adusă în transportul mărfii.

4. Dacă prin contractul de transport s'a prevăzut vre-o clauză penală, pentru neîndeplinirea sau întârzierea predării, nu este nevoie să se probeze paguba, pentru a se putea cere plata acelei clauze, potrivit art. 439 cod comercial combinat cu § 67 din Regulamentul de transport a C. F. R.

5. Pentru ca să existe denaturare de contract, trebuie ca din faptele și actele constatate de judecătorii fondului să rezulte, în raport cu legea, un contract de natură deosebită de acela pe care l'a determinat instanța de fond.

Deciziunea 14/908. — Respins recursul făcut de Direcția C. F. R. contra sentinței Tribunalului Ilfov, secția comercială cu No. 890/907, dată în proces cu Is. Moscovici.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Maniu în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Wortman în combateri;

Deliberând,

Având în vedere sentința Trib. Ilfov secția com. No. 890/907 ce este supusă recursului, și celelalte acte din dosarul cauzei, din cari rezultă următoarele: Că Is. Moscovici, intimatul în recurs, expediază cu scrisoarea de trăsuri No. 5013 din 21/7 1906, un transport de piei, pentru bălciul dela Fălticeni, și având interes ca pieile se sosească la timp, dânsul plătește o supra taxă pentru a fi sigur că marfa îi va sosi la timpul fixat, iar recurenta Direcție C. F. R. se obligă prin suscitata scrisoare de trăsură ca, în caz de întârziere, să-i plătească suma de lei 400 atât cât se înscrisese de predător în scrisoarea de trăsură, ca despăgubire;

Că citatul transport sosind cu o întârziere de câteva zile, Moscovici intentă acțiune contra Direcțiunii C. F. R., la judecătoria ocol VII din București, care prin cartea de judecată No. 384 bis din 1907, admite acțiunea și condamnă pe Direcția C. F. R. să plătească reclamantului suma de 400 lei;

Că Direcția C. F. R. făcând apel Tribunalul de Ilfov adoptând motivele primei instanțe, respinge apelul, iar contra sentinței tribunalului numita Direcțiune a făcut recursul ce este a se judeca;

Asupra întâiului motiv de casare :

«Rea interpretare a art. 1865 cod civil, combinat cu paragraful 73 al. I și III din regulamentul de transport.

«Am invocat la tribunal prescripțiunea de șase luni ca și la prima instanță, tribunalul adoptând motivele primei instanțe decide prin o rea interpretare a art. 1865, că prescripțiunea de șase luni ar fi fost întreruptă prin corespondența preurmată în cauză cu D-ția Generală a C. F. R., nesocotind că suszislul text de lege presupune o recunoaștere a însăși dreptului definitiv prescrist, iar nu o recunoaștere implicită deduse prin argumentație din alte fapte și neintemeiată pe recunoașterea expresă a părții interesate. Ori în speță nu se poate tăgădui în principiu că Direcțiunea recunoscând numai suma de 75 lei bani 15, prin aceasta chiar tăgăduia în drept pretențiunea d-lui Moscovici la despăgubirea în plus și a asigurării, așa cum de altmintrelea rezultă din însăși răspunsul d-sale la oferta noastră întemeiată pe § 67 din regulament»

Considerând că conf. § 73 al 1 și 3 din Regulamentul de transport a C. F. R. cererile de despăgubire pentru întârzieri se prescriu în termen de șase luni, socotite dela eliberarea mărfii; iar această prescripțiune nu se poate întrerupe decât conform regulilor codului civil;

Considerând pe de altă parte că după art. 1865 al 3 C. civ., întreruperea civilă se operă prin recunoașterea de către debitor a dreptului celui în contra căruia prescrie;

Considerând că, în speță, este adevărat că marfa a fost liberată lui Moscovici la 31 Iulie 1906 stil nou, iar dânsul a intentat acțiune Direcțiunii C. F. R. din 30 Ianuarie stil vechi, sau 12 Februarie stil nou, adică peste termenul de 6 luni prevăzut de suscitatul text de lege;

Considerând, însă, că întrucât judecătoria ocol. 7 București, a cărei carte de judecată a fost în totul adoptată de tribunal, constată în fapt, că drept răspuns la reclamațiunea adresată Direcțiunii C. F. R. la 3 August stil nou 1906, Moscovici primește la 27 Noembrie st. n. 1906 o adresă prin care Direcțiunea recunoaște că transportul a sosit cu întârziere și îi oferă ca despăgubire numai suma de lei 75 bani 15, adică costul transportului mărfii;

Considerând că prin această recunoaștere a întârzierii, și prin oferta despăgubirii, prescripțiunea este întreruptă de oarece recunoașterea din partea debitorului a avut loc înainte de termenul de 6 luni, cerut pentru ca o cerere de despăgubire să fie prescristă, și dela această întrerupere și până la chemarea în judecată n'a trecut șase luni;

Că așa fiind motivul invocat găsindu-se nefondat urmează a se respinge ca atare;

Asupra motivului II de casare :

«Omisiune esențială și violarea art. 440 C. com. în adevăr dupe cum se vede din suplimentul de concluziuni depuse la tribunal, am invocat pe lângă prescripțiunea de șase luni și prescripțiunea instantanee, rezultând din primirea fără nici o rezervă a transportului, ceea ce făcea ca acțiunea să fie definitiv stinsă.

«Fiind dar definitiv operată în favoarea noastră și o prescripțiune instantanee la care nu se poate aplica acele considerente ale primei instanțe, cari nu aveau în vedere decât prescripțiunea de șase luni discutată dinaintea ei, și pretinsa întrerupțiune întemeiată pe al. III § 73 din regulamentul de transport, este evident că tribunalul să mulțumește a constătinți numai cele ce examinează și le decide d-l judecător de ocol. nu are în vedere dacă prescripțiunea instantanee nu s'a îndeplinit violând art. 1842 C. civil și comițând o omisiune esențială pentru care sentința sa urmează a fi casată».

Considerând că acest motiv este inexact în fapt, de oarece se constată că înaintea instanței de fond recurenta Direcțiune nu a invocat nici prescripțiune instantanee, nici dispozițiunile art. 440 C. comercial;

Că este adevărat că tribunalul după mai multe amânări, prin jurnalul din 5 Septembrie 1907, în urma

susținerilor părților cari depusese și concluziuni scrise, a amănat pronunțarea sentinței pentru ziua de 13 Septembrie 1907, când a și pronunțato, fără însă să fi dispus prin suscitatul jurnalul, că părțile să mai depună noi concluziuni, totuși Direcțiunea C. F. R. depune concluziuni aflate la dosar, dar asupra cărora nu s'a discutat contradictoriu, și în acele concluziuni enunță numai cestiunea prescripțiunii instantanee;

Că, deci, nu poate fi vorba nici de omisiune esențială, pe de altă parte nici violarea art. 440 C. com. nu poate fi, de oarece art. 440 C. com. se aplică numai la perderea sau stricăciunea objectelor transportate; însă, între raporturile dintre particulari și Direcțiunea C. F. R., pentru întârziere se aplică § 72 al. 1 lit. a din Regulamentul de transport sus citat, care prevede că cererile de despăgubiri pentru întârzieri trebuie se fie prezentate Direcțiunii până în termen de 5 zile după primirea mărfii, ceea ce constată din răspunsul la interogator dat de direcțiunea C. F. R. că s'a făcut de către Moscovici, că așa fiind și acest al doilea motiv este neintemeiat;

Asupra motivului III de casare :

«Rea interpretare a art. 439 cod com. și violarea art. 471 și 460 din același cod combinat cu § 67 din Regulamentul de transport.

«În speță fiind vorba de determinarea caracterului legal al clauzei în discuțiune adică de o definițiune a legii supusă controlului înaltei Curți, tribunalul comite o învedereată greșală de drept atunci când aplică în speța clauzei noastre de asigurare reguli excepțional aplicabile numai unei clauze penale.

«Instanța de fond comite un adevărat exces de putere când dă înfățișare de clauză penală unei clauze deslușite de pură asigurare, violând contractul părților fără să motiveze ce'l puțin de ce preferă această denaturare a contractului față de o stipulațiune expresă conform § 67 din Regulament și nesusceptibilă de două înțelesuri pentru a permite o interpretare arbitrară.

«Dar instanța de apel comite și o altă nemotivare căci nu rezultă din practica hotărârii cari se referă întocmai la concluziunile noastre scrise, am invocat în apel ca mijloc esențial de apărare împrejurarea că în speță nici putea fi vorba de o clauză penală, de oarece după art 439 ult. aliniat mărfurile de pielărie erau incontestabil mărfuri supuse tarifului special adică excluse dela privilegiul de a se stipula o clauză penală.

«Tribunalul nu spune un cuvânt asupra acestui mijloc esențial».

Considerând că § 67 din regulamentul de transport a C. F. R., prevede că predătorul care voește să-și asigure pentru cazuri de întârziere o despăgubire mai mare, este ținut să înscrie cifra despăgubirii în scrisoarea de trăsură;

Că această dispozițiune a regulamentului este aplicarea principului din art. 439 C. com., după care dacă în contractul de transport a fost prevăzută veri o clauză penală, pentru neîndeplinirea sau întârzierea predării, pentru plata acelei clauze nu se cere ca paguba să se probeze;

Considerând că în specie din actele și faptele cauzei astfel cum au fost constatate de instanța de fond, rezultă că părțile au prevăzut și înscris în scrisoarea de trăsură suscitată, o clauză penală de 400 lei pentru întârzierea transportului mărfii;

Considerând că pentru ca să existe denaturare de contract, trebuie ca din faptele și actele constatate de judecătoria fondului să rezulte, în raport cu legea, un contract de o natură deosebită de acela pe care l'a determinat instanța de fond;

Că, în speță, instanța de fond departe de a denatura contractul intervenit între părți, i-a dat adevărata lui calificare și nu a violat dispozițiunile sus citatelor texte de lege;

Că de asemenea nu poate fi vorba de violarea art. 471 și 460 din codul comercial de oarece aceste texte

de lege se referă la riscuri și asigurări de mărfuri iar nu la interesul sosirii la timp a mărfii;

Că așa fiind și acest al 3-lea motiv este nefondat. Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI, SECȚIA II

Audiența dela 18 Martie 1908

Președenția D-lui I. E. DOBRESCU, Președinte

Charlota și Fabian Einhorn cu Sindicul falimentului D. Einhorn

Deciziunea comercială No. 23

Faliment. — Condițiuni cerute ca un comerciant să poată fi declarat în stare de falimeet. — Comerciant încetat din viață fără a fi în încetare de plăți nici înainte, nici în momentul morții. — Dacă poate fi declarat în stare de faliment. — (Art. 695 și 707 C. comercial).

Pentru ca un comerciant să poată fi declarat în stare de faliment, se cer două condițiuni: 1) calitatea de comerciant, și 2) încetarea plăților pentru datoriile sale comerciale (art. 695 C. comercial); iar dacă legea a făcut o excepțiune în privința comerciantului retras din comerț, punând formal în art. 707 C. comercial că poate fi declarat în stare de faliment chiar când încetarea plăților a avut loc în anul în care a urmat încetarea comerțului, o asemenea excepțiune nu se vede nicăeri pentru comerciantul decedat.

Prin urmare, un comerciant încetat din viață, nu poate fi declarat în stare de faliment, întrucât nu se găsea în încetare de plăți nici înainte, nici în momentul morții.

Curtea

Asupra apelului făcut de Charlota Einhorn în calitate de tutrice legală și de Fabian Einhorn, majore, în contra sentinței cu No. 306/908 *) a Trib. comercial Ilfov, prin care s'a declarat în stare de faliment comerciantul David Einhorn și s'a fixat epoca încetării plăților la 13 Martie 1907;

Având în vedere dezbaterile orale, concluziunile scrise, actele invocate și concluziunile reprezentantului Ministerului public d-l avocat Gr. Urlățianu;

Având în vedere că din toate acestea se constată: că David Einhorn, comerciant de pielărie din București, calea Moșilor 33 încetează din viață la 7 Noembrie 1907; că imediat după moartea sa, moștenitorii legitimi cer deschiderea succesiunii și în același timp numirea a doi experți din care unul să evalueze mărfurile, fabrica de tăbăcărie din Ploiești și creanțele succesiunii, iar celălalt să examineze comptabilitatea și scriptele pentru a se putea cunoaște activul și pasivul succesiunii: că experții C. Vrana și Savu Mihăescu numiți de tribunal, au constatat că activul succesiunii se ridică la suma de lei 652930, iar pasivul la 556197 lei; Că, în fine, înainte de moarte și până la 12 Noembrie 1907 nu s'a găsit nici un protest pe numele def. David Einhorn, dar dela această dată până la 3 Martie 1908 s'a găsit protestate un număr de 26 polițe și trate neacceptate în valoare de peste 110000 lei;

Având în vedere că de și firma comercială Lövy és Schmitzer din Buda-Pesta la 1 Februarie 1908, în virtutea unei cambii în valoare de 5638 lei, protestată pentru neplată, a cerut declararea în stare de faliment a moștenitorilor defunctului David Einhorn, Tribunalul însă uzând de dreptul ce-i acordă art. 701 și 705 Cod comercial și constatând că moștenitorii săi au primit succesiunea sub beneficiu de inventariu și că nu dănsii au contractat datoriile a căror neplată a denotat înce-

tarea plăților, a găsit că nu ei trebuie declarați în stare de faliment ci defunctul David Einhorn;

Având în vedere că apelanții pentru a triumfa contra respingerii cererei făcută de firma Lövy és Schmitzer din Buda-Pesta și prin urmare pentru a obține ridicarea stărei de faliment a defunctului David Einhorn, au susținut: 1) Că conform art. 707 partea finală defunctul David Einhorn nu poate fi declarat în stare de faliment pentru că el nu se găsea în încetare de plăți nici înainte nici în momentul morții sale; 2) Că nu a fost în încetare de plăți, fiindcă nu s'a stabilit nici un fapt exterior și tangibil care să fi manifestat o stare generală de încetare de plăți; și, în fine, 3) Că a justificat cu expertizile numite de justiție și cu actele depuse că activul covârșeste pasivul cu lei 96000 și că a plătit de la moartea defunctului până în ziua declarării 242000 lei din pasivul ce a existat în ziua morții lui David Einhorn;

Considerând că pentru ca un comerciant să poată fi declarat în stare de faliment se cere două condițiuni: 1) calitatea de comerciant și 2) încetarea plăților pentru datoriile sale comerciale (art. 695 Cod. comercial); Că aceasta fiind regula, excepțiunile nu se pot admite de cât în virtutea unui text formal și în limitele aceluia text;

Că dacă legea a făcut o excepțiune în privința comerciantului retras din comerț, spunând formal în art. 707 C. com. că poate fi declarat în stare de faliment chiar când încetarea plăților a avut loc în anul în care a urmat încetarea comerțului său, o asemenea excepțiune nu se vede nicăeri pentru comerciantul decedat;

Că deosebirea între cele două cazuri din art. 707 se explică prin împrejurarea că la comerciantul retras din comerț, încetarea plăților survenite în cursul anului după retragere, se poate stabili cu ușurință și siguranță, pe când pentru cel decedat nu poate fi niciodată stabilit cu aceiași siguranță, pentru că nu se poate ști dacă prin experiență, creditul și cunoștința mai adâncă a afacerilor sale nu i-ar fi permis să lupte contra greutăților cu mai mult succes decât moștenitorii săi;

Considerând că astfel fiind, a admite o altă soluție în codicele nostru de comerț ar fi a introduce în lege fără text formal, o dispoziție care deroagă dela principii și care e contrarie bunei interpretări a legii;

Considerând că în fapt s'a dovedit cu actele de expertiză și cambiile depuse că activul succesiunii este de lei 652937, iar pasivul de 556.197 lei și că dela 13 Martie 1907 până în momentul morții, David Einhorn a plătit cambii în valoare de peste 250000 lei, iar după 7 Noembrie data decesului, moștenitorii săi au achitat din pasiv încă o sumă de 242000 lei;

Că, afară de aceasta, s'a mai stabilit — de altfel nici nu s'a contestat, — că def. David Einhorn era în compt curent cu diferite bănci de credit, și că acele Bănci n'a lichidat compturile ei a continuat și continuă înainte cu moștenitorii săi;

Că toate acestea dovedesc până la evidență că defunctul nu era în stare de insolvabilitate și prin urmare nici în încetare de plăți, în timpul vieții sale; că, prin urmare, nu putea fi declarat în stare de faliment, și ca consecință apelul cată să fie admis și să se ridice starea de faliment respingându-se acțiunea intentată de firma Lövy és Schmitzer;

Pentru aceste motive cari s'au redactat de d-l judecător St. Mladoveanu, Curtea, în unire cu concluziunile repres. Minist. Public, admite apelul, etc.

(ss) Dobrescu, Buzdugan, Mladoveanu, Mavrodin.

Notă. — Vezi pe larg, în această privință, cele două opinii *pro* și *contra* acestei deciziuni cu argumentele lor: *Falimentele*. Tratat sistematic după jurisprudență și doctrină de C. N. Toneanu, No. 53, pag. 75—80), unde se va vedea că jurisprudența italiană și română, precum și doctrina este serios împărțită în această cestiune.

*) A se vedea publicată tot în acest număr la pag. următoare.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA COMERCIALĂ

Audiența dela 7 Martie 1907

Președenția D-lui M. A. BALȘ, Președinte

Löwy C. Schmitzer din Buda-Pesta cu Most. def. D. Einhorn

Sentința No. 306

Faliment.—Comerciant încetat din viață — Dacă el poate fi declarat în stare de faliment.—Când trebuie să aibă loc încetarea plăților. — (Art. 707 al. 2 și 729 C. comercial).

Un comerciant poate fi declarat în stare de faliment după încetarea lui din viață pentru datorii contractate înaintea decesului, atât în cazul când încetarea plăților este anterioară decesului, cât și în cazul când ea s'ar fi întâmplat în cursul unui an de la moartea lui.

Tribunalul,

Având în vedere cererea făcută de firma Löwy C. Schmitzer din Buda-Pesta prin petiția înregis. la No. 2597 din 1 Februarie 1908, de a se declara în stare de faliment moștenitorii defunctului David Einhorn;

Având în vedere susținerile și opunerile părților, lucrările din dosar, și actele înfățișate;

Având în vedere că în lista protestelor dresată de Portărelul acestui tribunal se constată că pe numele lui David Einhorn se găsesc protestate un număr de 26 polițe și trate acceptate în valoare de peste 110000 lei cu începere dela 12 Noembrie 1907 până la 3 Martie 1908;

Având în vedere că este deci stabilit că comerciantul Einhorn este în încetare de plăți, ceace de alminterea nu s'a tăgăduit;

Considerând că după dispozițiunile art. 695 C. com., comerciantul care a încetat plățile pentru datoriile sale comerciale, este în stare de faliment;

Având în vedere că comerciantul David Einhorn a încetat din viață în ziua de 7 Noembrie 1907;

Considerând că art. 707 al. 2 C. com. prevede că un comerciant decedat va putea fi declarat în stare de faliment în decursul unui an dela data decesului;

Având în vedere că acel care urmează a fi declarat în stare de faliment este defunctul, iar nu moștenitorii, care au primit succesiunea sub beneficiu de inventar, și care nu au contractat datoriile a căror neplată a denotat încetarea plăților. Legea nu lasă nici o îndoială în această privință (art. 729 C. com.);

Având în vedere că moștenitorii defunctului sub beneficiu de inventar susțin că autorul lor nu poate fi declarat în stare de faliment, pentru că încetarea plăților s'ar fi întâmplat după moartea sa;

Având în vedere că în speță este vorba despre datorii contractate înaintea decesului, și că încetarea plăților s'a manifestat în cursul unui an după moartea lui D. Einhorn;

Considerând că, în ceace privește comerciantul care s'a retras din comerț numai în decurs de 5 ani din momentul retragerii, și numai când încetarea plăților a avut loc în timpul exercițiului comerțului, sau chiar în anul următor;

Că în privința comerciantului decedat legea arată că va putea fi declarat în stare de faliment, însă numai în decursul unui an dela încetarea sa din viață;

Considerând că deci legea în a doua ipoteză nu prevede condițiunea că încetarea plăților să fie supravenită înaintea evenimentului care a provocat încetarea comerțului sau chiar în anul următor, și că urmează a se vedea dacă condițiunea din prima ipoteză este aplicabilă și în al doilea caz;

Considerând că art. 185 al vechiului cod de comerț admitea de asemenea declararea în stare de faliment după deces, dacă va fi încetarea plăților sale;

Că în legea nouă numai s'a cerut această condițiune

suprimându-se cuvintele în cesiune de unde reese că sub legea nouă numai este necesar ca încetarea plăților să fie anterioare decesului (vezi Degrea, Scrieri juridice, vol. III, p. 116);

Considerând că în principiu pentru ca cineva să poată fi declarat în stare de faliment este necesar ca el să exercite comerțul; că în art. 707 legea a derogat dela această regulă în 2 cazuri, cazul de încetare și cazul de deces; în primul caz stabilește 2 condițiuni: termenul de 5 ani, și încetarea plăților până într'un an dela retragerea din comerț; în al 2-lea caz o singură condițiune acea a termenului de un an. De aceea urmează că nu se aplică de loc în cazul al 2-lea condițiunea din cazul întâi? Nu, căci în această ipoteză s'ar putea declara falimentul decedaților, fără a se cerceta momentul încetării plăților. Atunci condițiunea din aliniatul întâi își are loc și în al 2-lea caz și nu a fost reprodusă decât spre a evita un pleonasm (aceasta în cazul când nu s'ar ține socoteală de intențiunea legiuitorului dela 1887). Însă condițiunea trebuie să fie admisă în întregul ei, astfel cum este trecută în text, iar nu redusă pe jumătate, nepermițându-și în acest caz declararea pentru o încetare de plăți în cursul anului care urmează după încetarea comerțului. Ar trebui o derogățiune expresă ca să se poată face o asemenea distincțiune, inadmisibilă față cu tăcerea legii;

Deci în primul ca și în al 2-lea caz încetarea plăților trebuie să exite până într'un an dela încetarea comerțului. (Vezi Toneanu, Falimentele, vol. I, p. 78-80);

Considerând că argumentele de ordine sentimentală invocate nu poate schimba această soluțiune, căci în materie comercială ceace primează tot este respectarea angajamentului luat și știința comercianților că acest angajament luat, va fi respectat și executat «per fas et nefas». Această considerațiune care formează baza creditului, nu poate fi înlăturată din pricina neplăcerii sau a necazurilor ce respectarea ei ar pricinui debitorului sau familiei sale;

Având în vedere că în ipoteza când s'ar găsi că este necesar ca încetarea plăților să fie anterioară decesului, după cum se susține de o mare parte a jurisprudenței și a doctrinei, încă în cazul de față, declararea poate avea loc. Este adevărat că primul protest (semn obișnuit al încetării de plăți) este efectuat la 12 Noembrie 1907 pe când Einhorn, a decedat la 7 Noembrie 1907; însă pentru ca 5 zile după moartea defunctului acei care s'au ocupat și să ocupe și astăzi cu casa de comerț să nu fi putut plăti 6000 lei, pentru ca de atunci să se fi protestat neconținut la intervale apropiate sumi mici, este clar că în momentul decesului Einhorn era deja în realitate în încetare de plăți; dacă aceasta nu este exact, atunci ar trebui admisă că moștenitorii lui au luat sumele ce poseda, le-au dat de-o parte, au primit succesiunea sub beneficiu de inventar, și au considerat moartea tatălui lor, ca un prilej fericit de a scăpa de plata datoriilor;

Considerând că rezultând din aceste împrejurări, că încetarea plăților datează în realitate încă din timpul vieții, declararea poate fi pronunțată și în această ipoteză;

Pentru aceste motive, Tribunalul, declară starea de faliment, etc.

(ss) M. A. Balș, M. D. Berlescu.

A apărut: Volumul II din marea, importantă și utilă lucrare REPERTORIUL GENERAL DE JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE dela 1862—1906, de d-l I. C. Barozzi, cuprinzând materiile literelor D—L.

Prețul 15 lei broșat; 17 lei legat în pânză; 18 lei cu piele la cotor, și 18.50 în piele peste tot, flexibil.

Sub presă vol. III care va apare în cursul lunii Iunie, iar vol. IV în cursul lunii August a. c.

Depozit la Curierul Judiciar care servește la cerere orice cărți de drept, contra valoare, mandat postal sau ramburs.